

УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

Національна поліція України

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та, відповідно до статті 22 Основного Закону України, не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

Мною, у зв'язку із здійсненням на підставі статей 13 та 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захисту прав кожного на території України, виконанням функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких,

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№2509.2/23/53 від 17.03.2023
КЕП: Лубінець Д. В. 17.03.2023 15:39
5FB77F7B650371D04000000E88D010044560300

нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, виявлено порушення прав людини на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності Богодухівського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції у Харківській області (далі – Відділ поліції).

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Предбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Частиною 3 статті 1 Закону України «Про попереднє ув'язнення» визначено, що тримання осіб, взятих під варту, здійснюється на принципах неухильного додержання Конституції України, вимог Загальної декларації прав людини, інших міжнародних правових норм і стандартів поводження з ув'язненими.

Під час здійснення 08 лютого 2023 року відвідування Відділу поліції як місця несвободи для виконання функцій національного превентивного механізму встановлено, що камери спостереження в кімнаті для затриманих перебували в несправному стані, що фактично унеможлиблює належний контроль за поведінкою затриманих осіб, які можуть бути поміщені до кімнати. Окрім цього, візуальним оглядом кімнати для затриманих Відділу поліції встановлено, що на стінах та стелі кімнати наявні значні тріщини. Таким чином, стан кімнати для затриманих потребує вжиття невідкладних заходів ремонту та відновлення і може створити небезпеку для життя та здоров'я поміщених у неї осіб.

Керівництво Відділу поліції провело комплексне обстеження кімнати для затриманих та листом від 21.01.2022 вих.№272/119-71/01-2022 Богодухівським РВП ГУНП в Харківській області на ім'я начальника УЛМТЗ ГУНП в Харківській області направлено копію акту комплексного обстеження кімнати для затриманих від 14.01.2022 № 543/119-71/01-2022 для організації проведення ремонтних робіт. Відповідно до вказаного акту кімната для затриманих Відділу поліції потребує капітального ремонту, оскільки знаходиться в аварійному стані, також потребує оснащення системою протипожежної сигналізації, охоронною сигналізацією, відео наглядом, тривожною кнопкою, необхідним господарським, медичним та витратним майном, але на дату проведення відвідування в кімнаті для затриманих Відділу поліції не створено безпечних умов для життя та

здоров'я поміщених у неї осіб. Зі слів керівництва Відділу поліції в кімнату для затриманих нікого не поміщають, про що свідчить відсутність 3 записів в журналі обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих за 2023 рік (за 2022 рік журнал не надано, зі слів співробітників Відділу поліції знаходиться в архіві) та в книзі приймання-здавання чергування. Але кімнату не опломбовано задля унеможливлення несанкціонованого використання.

Також під час відвідування встановлено, що кімната для проведення слідчих дій не обладнана належним чином.

В кімнаті відсутня спеціальна та організаційна техніка, юридична і довідкова література, в кімнаті не працює камера відеоспостереження із забезпеченням архівації відеоінформації не менше ніж один місяць, що є порушенням Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ України, затвердженого наказом МВС від 18.12.2003 №1561, в результаті чого не можливо встановити місце, де проводяться процесуальні дії із затриманими особами. Наявність тріщини на стіні кімнати для проведення слідчих дій потребує вжиття невідкладних заходів ремонту та відновлення і може створити небезпеку для життя та здоров'я поміщених у неї осіб.

Групою НПМ встановлено, що на дверях службових кабінетів відсутні таблички із зазначенням посад та прізвищ працівників, які в них працюють, камери відеоспостереження в коридорах на поверхах не працюють. У зв'язку із зазначеним, у разі потреби, можуть виникнути складнощі із встановленням, у яких саме службових приміщеннях перебували затримані чи доставлені особи, в разі надходження скарг на неналежне з ними поводження з боку працівників поліції.

У порушення вимог Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України», затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440, у Відділі поліції не обладнано кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками, у зв'язку з чим такі побачення проводяться в кімнаті для проведення слідчих дій, що зафіксовано в пункті 5.2. Доручення від 23.01.2023 №23вс/119-71/01-2023, підписаного начальником Відділу поліції: «Організувати конфіденційне побачення з адвокатом із затриманою особою до першого її допиту у кімнаті для проведення слідчих дій, створити можливість для ознайомлення адвоката з матеріалами справи».

Крім того, згідно інформації з журналу інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим, який ведеться у Відділі поліції, повідомлення центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі - Центр) про факти затримання здійснюється з порушенням підпункту 3, пункту 10 розділу VI Інструкції та Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 №1363, в частині негайного повідомлення центру про факти затримання особи.

Так, в журналі зареєстроване повідомлення про те, що 07.04.2022 Дмитренко О. доставлено до Відділу поліції о 20:00, проте Центр повідомлено о 23:36, тобто через 3,5 години.

Аналогічні порушення встановлені під час затримання:

30.04.2022 Шапошника О. (затримано о 10:00 – Центр повідомлено о 12:00, тобто через 2 години);

06.04.2023 Масплітін В. (№5 в книзі, затримано о 14:05 – Центр повідомлено о 16:04, тобто через 2 години);

30.06.2022 Іл'ющенко О. (№13 в книзі, затримано о 12:00 – Центр повідомлено о 17:25, тобто через 5,5 години);

28.09.2022 Хворостов В. (взагалі не зазначено час затримання);

13.01.2023 Ялинич С. (затримано о 17:00 – Центр повідомлено о 19:01, тобто через 2 години).

У порушення статті 5 Закону України «Про звернення громадян» щодо можливості подати усне звернення громадянином на особистому прийомі та статті 22 Закону України «Про звернення громадян» щодо обов'язкового проведення особистого прийому громадян керівниками та іншими посадовими особами, передбачено, що керівники та інші посадові особи органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян зобов'язані проводити особистий прийом громадян, прийом проводиться регулярно у встановлені дні та години, у зручний для громадян час, за місцем їх роботи і проживання, графіки прийому доводяться до відома громадян, але у Відділу поліції відсутній відповідний графік прийому громадян посадовими особами. У вестибюлі поліції на інформаційних стендах відсутня інформація щодо графіку особистого прийому громадян керівництвом Відділу поліції із зазначенням посади, прізвища, часу приймання, порядку надання звернення, зразків заяв тощо.

Окрім цього, у Відділі поліції не забезпечено доступність для людей з інвалідністю. Нормами пунктів 8.3.4, 8.3.5 Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» передбачено розміщення зовнішніх тактильних табличок, які повинні містити основну інформацію про об'єкт, назву об'єкта, години роботи, а також внутрішніх табличок з номерами кабінетів, інформації про об'єкти та послуги, що надаються та покажчики, виконані шрифтом Брайля. Однак, такі таблички відсутні.

У Відділі поліції відповідно до статті 9 Конвенції про права осіб з інвалідністю не створено умов для забезпечення доступності особам з інвалідністю та маломобільних груп населення. Вхід до приміщення Відділу поліції обладнано пандусом, але його розташування під водостоковою трубою та кут нахилу становить небезпеку під час складних погодних умов. Вхід до приймальні громадян взагалі не обладнано пандусом. Наявні сходи не дозволяють маломобільним особам потрапити до Відділу поліції без сторонньої допомоги.

На сходах, вході до будівлі та всередині відсутні попереджувальні тактильні смуги по ширині проходу (плити з конусоподібними випуклостями) або контрастне кольорове маркування, пороги дверей не виділені контрастною стрічкою.

Наведені порушення, у разі невжиття заходів до їх негайного усунення, можуть призвести до дискредитації держави Україна серед країн – членів Організації Об'єднаних Націй, беручи до уваги зобов'язання кожної з таких держав, згідно зі статтею 55 Статуту ООН, сприяти загальній повазі та додержанню прав людини й основних свобод.

З огляду на викладене, а також приймаючи до уваги те, що:

згідно з п. 2 ч. 1 ст. 22 Закону України «Про Національну поліцію», керівник поліції контролює виконання поліцією Конституції та законів України, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України від 23.12.1997 № 776/97-ВР «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

п р о ш у :

1. Вжити вичерпних заходів до негайного усунення, виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму, наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності Богодухівського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції у Харківській області, причин та умов, що їм сприяють, а також запобігання їх у подальшому.

2. Організувати та провести перевірку стану організаційної діяльності Богодухівського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції у Харківській області, причин неналежного функціонування, що потягли порушення прав людини, за результатами якої вжити вичерпних заходів реагування, вирішити питання притягнення до відповідальності винних осіб.

3. Про результати розгляду цього акту реагування у місячний строк повідомити Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, додавши на підтвердження інформацію, копії документів та матеріалів фотофіксації про вжиті заходи.

Звертаю увагу, що відповідно до частини 2 статті 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», а також статті 188-40 Кодексу України про адміністративні правопорушення, невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Омаров Р. 067-860-73-43

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№2509.2/23/53 від 17.03.2023
КЕП: Лубінець Д. В. 17.03.2023 15:39
5FBB77F7B650371D04000000E88D010044560300